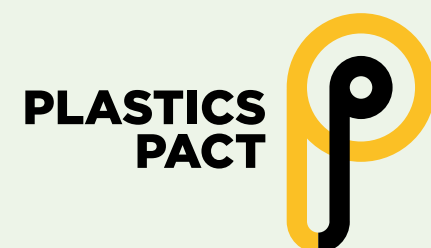

Luty 2023

KARTY OPAKOWAŃ PROBLEMATYCZNYCH

EPS I XPS

PUBLIKACJA JEST CZĘŚCIĄ SERII POŚWIĘCONEJ OPAKOWANIOM PROBLEMATYCZNYM I STANOWI KONTYNUACJĘ RAPORTU **OPAKOWANIA NADMIERNE I PROBLEMATYCZNE**

PARTNER MERYTORYCZNY:

O PUBLIKACJI

Jesienią 2021 roku Polski Pakt Plastikowy w ramach prac na rzecz realizacji pierwszego celu strategicznego (Identyfikacja i eliminacja wskazanych opakowań nadmiernych i problematycznych z tworzyw sztucznych poprzez przeprojektowanie, innowacje i alternatywne modele dostawy) opublikował raport *Opakowania nadmierne i problematyczne*. W publikacji znaleźć można listę zidentyfikowanych przez Pakt opakowań problematycznych i nadmiernych, analizę źródeł problematyczności opakowań, a także praktyczne wskazówki dotyczące wdrażania cyrkularnych innowacji, pomocne w poszukiwaniu nowych rozwiązań. Członkowie Paktu dobrowolnie dążą do eliminacji wskazanych opakowań do końca 2023 i 2025 roku.

Karty Opakowań Problematycznych to seria publikacji dotyczących poszczególnych opakowań problematycznych zidentyfikowanych przez Pakt. Karty mają na celu:

- pogłębienie zagadnień związanych z problematyką wybranych opakowań,
- wskazanie możliwych kierunków strategicznych działań dla firm, jako pomoc w eliminacji opakowań problematycznych, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami,
- przedstawienie dobrych praktyk firm członkowskich Paktu.

Niniejsza publikacja poświęcona jest **opakowaniom jednostkowym z EPS i XPS**.

Pozostałe Karty Opakowań Problematycznych oraz raport *Opakowania nadmierne i problematyczne* dostępne są pod adresem: <https://paktplastikowy.pl/rezultaty/>

ZIDENTYFIKOWANE OPAKOWANIA

PROBLEMATYCZNE (2023)

- Opakowania barwione w masie barwnikiem na bazie sadzy technicznej (carbon black)

- Opakowania zawierające PVC i PVDC

- **Opakowania jednostkowe z EPS i XPS**

PROBLEMATYCZNE (2025)

- Opakowania kompozytowe wielopolimerowe sztywne

- Opakowania wielomateriałowe giętkie

- Opakowania zawierające EVOH

- Opakowania z tworzyw sztucznych z małoformatowymi elementami metalowymi

- Elementy odrywane (tear-off)

- Pompki i rozpylacze wielomateriałowe

- Etykiety termokurczliwe (sleeve)

- Uszczelki i membrany silikonowe

NADMIERNE

- Foliopaki i polybagi

- Folie w opakowaniach zbiorczych

- Folia stretch (B2B)

- Opakowania o nadmiernej objętości w stosunku do zawartości

- Nadmierne opakowania pośrednie i bezpośrednie

- Wieszaki dołączone do produktu

Opakowania problematyczne – to takie, które z dużym prawdopodobieństwem nie zostaną efektywnie zagospodarowane po użyciu i/lub utrudniają przetwarzanie innych wyrobów i/lub do ich produkcji wykorzystuje się niebezpieczne substancje chemiczne.

Opakowania nadmierne – to takie, których eliminacja nie wpłynie na ograniczenie wszystkich niezbędnych funkcji opakowania; można ich uniknąć lub je zastąpić (np. stosując modele wielokrotnego użycia), przy jednoczesnym zachowaniu użyteczności.

OPAKOWANIA EPS (POLISTYREN EKSPANDOWANY) I XPS (POLISTYREN EKSTRUDOWANY)

ELIMINUJĄC OPAKOWANIA JEDNOSTKOWE DO ŻYWNOŚCI EPS I XPS REALIZUJESZ ZAŁOŻENIA DRUGIEJ ŻŁOTEJ ZASADY PROJEKTOWANIA OPAKOWAŃ!
ŻŁOTE ZASADY PROJEKTOWANIA ZNAJDZIESZ [TUTAJ](#).

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIE

Opakowania jednostkowe do żywności np. pojemniki żywność na wynos, tacki np. na owoce i warzywa, mięso, wyroby garmazeryjne.

PROBLEMATYKA

- Brak danych świadczących o tym, że opakowania jednostkowe do żywności EPS i XPS ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych poddawane są recyklingowi na dużą skalę w Polsce¹. Odpady te stanowią stosunkowo niewielki strumień i cechują się niskim potencjałem rozwoju mocy przetwórczych w Polsce.
- EPS ze względu na niską masę i słabe właściwości mechaniczne powodujące łatwe kruszenie się, cechuje się wysokim prawdopodobieństwem przedostania się do środowiska naturalnego.
- EPS został zidentyfikowany jako zanieczyszczenie w procesie recyklingu poliolefin ze względu na trudność w procesach separacji.

¹ Wg metodyki Polskiego Paktu Plastikowego – opakowania osiągające min 30% poziom recyklingu w Polsce. Więcej informacji na ten temat znajduje się w dokumencie: **„Kryteria klasyfikacji opakowań nadających się do recyklingu mechanicznego w praktyce i na dużą skalę według Polskiego Paktu Plastikowego”**

- Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. Dyrektywa SUP, Dyrektywa Plastikowa) na rynku wspólnotowym mamy zakaz wprowadzania do obrotu: pojemników na żywność, pojemników na napoje (w tym zakrętek i wieczek) oraz kubków na napoje (w tym zakrętek i wieczek) wykonanych z EPS. Dyrektywa nie obejmuje opakowań wykonanych z XPS, jednak ze względu na aspekty przytoczone powyżej, materiał ten w Polskim Pakcie Plastikowym zaklasyfikowany został jako problematyczny.
- Na poziomie globalnym opakowania PS również zidentyfikowane zostały jako problematyczne². Problematykę opakowań PS w Polsce opisano w 9 Złoty Zasadach Projektowania³.

² The Consumer Goods Forum, ***Golden Design Rules***

³ Polski Pakt Plastikowy, ***9 Złoty Zasad Projektowania, Wytyczne zamykania obiegu opakowań z tworzyw sztucznych***, Wersja 1.0, 2022

1. Tam, gdzie jest to możliwe, bezpośrednio wyeliminuj opakowanie lub elementy opakowań zawierające EPS lub XPS.

Szczególne szanse dla: warzyw i owoców.

PRZYKŁAD

- Całkowita eliminacja tacek z EPS lub XPS na warzywa i owoce, sprzedaż produktów luzem lub do opakowań wielokrotnego użytku klientów.
- Eliminacja tacek z EPS lub XPS na włoszczyznę, sprzedaż warzyw związanych sznurkiem lub gumką.

2. Sprawdź, czy możliwa jest zamiana opakowania jednorazowego z EPS lub XPS opakowanie wielokrotnego użytku.

Szczególne szanse dla: sektora żywności i napojów na wynos; ze szczególnym uwzględnieniem miejsc lub wydarzeń podczas których konsumenci przebywają i spożywają posiłek lub napój na określonym terenie (np. koncert, kampus akademicki, centrum handlowe). Dzięki temu ułatwiony jest odbiór, zbiórka, mycie i ponowne użycie opakowań.

PRZYKŁAD

- Zamiana kubków jednorazowych z EPS na kubki zwrotne, wielokrotnego użytku w szkołach lub uczelniach.
- Zamiana jednorazowych opakowań EPS na żywność w części restauracyjnej w centrum handlowym na opakowania zwrotne.

PROJEKTOWANIE Z MYŚLĄ O RECYKLINGU

EDUKACJA

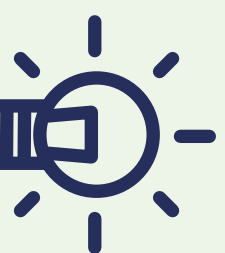
3. Dla opakowań EPS i XPS, których nie można wyeliminować lub zastąpić modelami ponownego użycia wybierz inne, powszechnie przetwarzane materiały np. HDPE, PET lub PP. Zawsze staraj się zapewnić ich monomateriałowość, a dla zastosowań, dla których jest to możliwe wykorzystuj surowce wtórne.

4. Edukuj i zachęcaj do działania wszystkich uczestników łańcucha wartości opakowań. Podziel się z nimi Kartami Opakowań Problematycznych i wyjaśnij jakie korzyści płyną z eliminacji opakowań jednostkowych zawierających EPS i XPS!

Więcej informacji znajdziesz w raporcie **Opakowania Nadmierne i Problematyczne** oraz w dokumencie **9 Złotych Zasad Projektowania, Wytyczne zamykania obiegu opakowań z tworzyw sztucznych**.

Uwaga – każda decyzja o zmianie w obrębie opakowania powinna zostać oceniona pod kątem ogólnego wpływu na środowisko, np. poprzez zastosowanie oceny cyklu życia (LCA). Eliminacja opakowania nigdy nie powinna prowadzić do strat i marnotrawienia produktu. Decydując się na eliminację lub wdrażanie innowacji w opakowaniach, należy zwrócić uwagę na funkcję ochronną opakowania. Ochrona produktu odgrywa kluczową rolę w ograniczeniu wpływu środowiskowego w cyklu życia pakowanego towaru, bowiem całkowity ślad środowiskowy towaru jest przeważnie znacznie wyższy niż opakowania⁴.

⁴ Core Guidelines Eco Design of Plastic Packaging, Round Table Management Guidelines

DOBRE PRAKTYKI CZŁONKÓW

JERÓNIMO MARTINS POLSKA

Zgodnie ze strategią firmy, w 2021 roku Jerónimo Martins Polska wyeliminowało wszystkie opakowania wykonane z ekspandowanego lub ekstrudowanego polistyrenu (XPS i EPS).

ŻABKA POLSKA

W opublikowanej w 2021 roku Polityce Ekoprojektowania, Żabka wskazuje opakowania zawierające EPS jako niewskazane do wdrożenia. W dokumencie zawarto wykaz materiałów rekomendowanych i niewskazanych do stosowania w opakowaniach marek własnych. Rekomendacje są dostępne dla wszystkich partnerów biznesowych Żabki i aktualizowane wraz ze zmieniającymi się możliwościami technologicznymi przetwórstwa opakowań. Organizacja wdrożyła również proces akceptacji wielopoziomowej pomiędzy departamentami, dzięki czemu firma ma stałą kontrolę nad wdrażanymi produktami i opakowaniami.

PARTNER MERYTORYCZNY:

